

Därför behöver vi börsens Houdinis

Tycker du att vintern var kall, mörk och oändligt lång? Jämfört med vardagen för flera bolag på Stockholmsbörsen har du just genomlidit en solig majpromenad i medvind. De har tillbringat ett par decennier av tröstlös nattmarsch i snöglopp. Utan att ge upp.

25 mars 2011 kl 14:28 , uppdaterad: 1 april 2011 kl 14:19

Snösmältning och tussilago betyder bolagsstämamosäsong på börsen, med de vanliga inslagen av bufféintresserade småsparare, maktgubbar på första bänk och pr-masserade vdtal i frikyrkligt strålkastarljus.

På de två kanske mest sensationella tillställningarna i vår lär det dock bli ganska glest på pressläktaren. Det är i och för sig inte så konstigt. Att Pricer och Sintercast, sannolikt helt okända namn för 99 procent av alla svenskar, klubbar en utdelning till ägarna på 21 respektive 3,5 miljoner låter kanske inte som skäl att trycka minnesbilagor i fyrfärg.

Men att dessa två företag skulle kunna bjuda aktieägarna på mer än kaffe och luftiga prognoser hade för bara några år sedan framstått som ett lika väntat scenario som att Göran Persson snuvar Christian Olsson på SM-titeln i tresteg.

Som relativt färsk ekonomireporter besökte jag en gång en bolagsstämma i Sintercast. Det resulterade i en artikel med rubriken Här möts Sveriges mest luttrade aktieägare. Året var 1999. De hade alltså ytterligare tolv års Murmanskörker framför sig.

Företaget, som utvecklar och tillverkar utrustning för produktion av så kallat kompaktgrafitjärn som används för dieselmotorer, grundades 1983 och börsnoterades 1993. De flesta av dessa år har tillbringats längst ned i den frostigaste av alla frysboxar med ett sämre rykte än en låda saggiga trattkantareller utan lock.

Pricer var under ett par år i mitten av 90-talet ett av börsens hetaste spekulationsobjekt. Bolaget som grundades av Erik Danielsson säljer digitala prislappar för detaljhandeln och har känt konkursspökets obehagliga andedräkt oräkneliga gånger.

Sedan ett drygt decennium tillbaka är cykelkungen och kändisentreprenören Salvatore Grimaldi företagets huvudägare. I Stureplanskretsar har hans tilltro till Pricer tidvis betraktas med större skepsis än om han hade skjutit in några hundra miljoner i en tv-remake av Bosse Larssons Nygammalt. Förluståren och nyemissionerna har avlöst varandra. Ifjol sålde bolaget för 447 miljoner med en vinst efter skatt på 56 miljoner. Aktien har det senaste året stigit med 145 procent. Inte illa dansat av ett före detta lik.

Exakt tjugo år efter grundandet 1991 har affärsidén visa sig bära på riktigt. Därmed inte sagt att Pricer eller Sintercast blivit bra affärer för alla som satsat pengar. Långt därifrån. Aktiekurserna handlas till en bråkdel av forna rekordnivåer och Pricers börsvärde på 1,5 miljarder motsvarar i runda slängar vad ägarna investerat genom åren.

Men det är ändå svårt att inte bli imponerad av uthålligheten.

Bioteknikbolaget Active Biotech, som utvecklat en medicin mot sjukdomen ms, är ett annat

exempel. Idag är det en kursraket men när finansmannen Mats Arnhög för över tio år sedan blev storägare i bolaget var det ett riskfyllt och dyrt forskningsprojekt som dumpats av jätten Pharmacia.

Alla förhoppningsbolag på börsens olika smålistor blir förstås inte vinnare, och på varje framgångsrik entreprenör går det tyvärr rätt många hel- och halvskojare eller mer än lovligt naiva Oppfinnar-Jockar vars visioner aldrig blir verklighet annat än i powerpoint. Men poängen är att någon försöker.

Det krävdes 9 999 misslyckade experiment innan Thomas Edison fick glödlampan att fungera. Basketlegenden Michael Jordan är en av dem som missat flest skott i NBA:s historia, över 9 000. Men han gjorde också flest poäng, eftersom han vågade skjuta oftare än någon annan.

Enligt Steve Jobs var Apple bara 90 dagar från konkurs när han tog över 1997. Om ägarna varit utrustade med en gnutta mindre tålamod hade vi fortfarande bara använt pekfingret till att peta oss i näsan med. Skruvnyckeln och köttbullen hade inte varit lika välkända fenomen för miljoner världsmedborgare utan Ingvar Kamprad. Och så vidare.

Entreprenörer förändrar världen. Väck en politiker av valfri färg mitt i natten och fråga något om nyföretagande och alla mumlar några pliktskyldiga lovord om framtid och tillväxt.

Samtidigt har de mest kända svenska företagsidéerna under senare år – som Skype och Spotify – till största delen finansierats med utländskt kapital. Mitt under sprakande högkonjunktur i Sverige är riskkapitalets satsningar i tillväxtbolag de lägsta sedan 2005.

Istället flödar pengarna till utköpsfonder som EQT och Nordic Capital vars tjänstemän i jämförelse med den genomsnittlige småföretagaren tar lika stora risker som en magasinerad bordslampa.

Det är mycket prat om den svenska tigerekonomin i dessa dagar. Kanske är det annat djur vi behöver fler av. En sällsynt envis sköldpadda som år efter år, varv efter varv, segar sig fram på en öde idrottsplats med olyckskorpar som enda publik.

En Grimaldi, en Arnhög eller en Steve Dawson, vd för Sintercast. När de går i mål är de åtminstone värda en stillsam applåd.

Fler söndagskrönikor av Andreas Cervenka

- 4 nov 2012 [Vi lever i historiens största bluff](#)
- 28 okt 2012 [Skulden ökar med 70 miljoner i minuten](#)
- 14 okt 2012 [Dags säga godnatt till gammal aktiekult?](#)
- 7 okt 2012 [De har lämnat hela världen i pant](#)
- 30 sep 2012 [Försökskaniner i monetärt experiment](#)
- 23 sep 2012 [Kraschen nära – världen gäspar](#)
- 16 sep 2012 [Vad vet Borg som ingen annan vet?](#)
- 9 sep 2012 [Världsekonomin stora dilemma](#)
- 2 sep 2012 [Frågan som alla verkar ha missat](#)
- 11 dec 2011 [Lagförslaget som borde stoppas](#)
- 4 dec 2011 [Gigantiskt fuskbygge som krackelerar](#)
- 20 nov 2011 [Ta ett djupt andetag – börja om från början](#)
- 13 nov 2011 [”1994 – året då elitens löner började skena”](#)
- 6 nov 2011 [Europas i särklass farligaste underskott](#)
- 23 okt 2011 [Den dolda faktorn det talas tyst om](#)